

pa morajo frankirane biti in pismu se morata poverh še 2 krajcarja za prejemni list (Recepisse) priložiti, kër je cena Novic tako silno nizka, de nemoremo ne krajcarja zavreči.

De bi si pač saj vsaka soseska en iztis Novic omislila, kër jih bo v novi soseskini napravi gotovo potrebovala! Duhovne in deželske gosposke so prijazno naprošene, soseskam potrebnost obsirnišiga podučjenja živo na serce položiti in jim Novice priporočiti.

In takó sklenemo povabilo na Novice s serčnim vošilam, de bi nam vsim novo léto novo srečo prineslo! V prijateljski zvezi bojo, kakor dosihmal, vsi naši časopisi en namén pred očmi imeli: dušno in telesno osrečenje našiga naroda.

Vredništvo.

Kmetje ne pozabíte bratovšnje sv. Florijana!

Vaš prijatelj, ljubi kmetje! ki vas nikdar ni spodbodal ne k črni vojski (Landsturm), *) ne k puntu, vas pa vender danes kliče na noge!

Na noge namreč, de se vsi, ki še niste v družbo sv. Florijana zapisani, podaste v mésto, zavorovat svoje pohištvo nesreče ognja!

Cesar so postavili dali, de boste prihodnjic odvezani desetine, tlake i. t. d. Po tem takim si boste pri pridnim gospodarstvu lahko k večim premoženju pomagali.

Pri vsim tém vam pa vender še beraška palica žuga, in nar pridniši zamore ob celo svoje premoženje priti — ako ga kaka huda nesreča zadene.

Ena nar hujših nesreč, ki nikdar ne spi, je oginj. Ozrite se le enmalo po svojim pohištvi, kako nevarno je! Koliko je leseniga in slamnatiga po kmetih, — kako na tesnim stojé dostikrat poslopja, — kako silno malo se dimnikov vidi, — kako nečimerno se vi sami, vaša družina, vaši otroci z lučjo obnašajo! In če je morebiti ravno v vaši hiši vse bolje preskerbljeno in varno, kaj vam pa to pomaga, če je pri vašim sosedu nar večí nevarnost? Ali vas ne more tudi vaš sosed na beraško palico pripraviti? O de bi tako ne!

Nikar ne recíte: „gospod Bog me je že tako dolgo nesreče obvaroval, me bo pa še za naprej.“ Na Boga zaupati je lepó in dolžnost vsaciga kristjana, — ali zupanje ne sme prederznost biti, in pričakovati ne smemo, de bi Bog zavoljo nas zmireč čudeže delal. Pametni človek naj si sam pomaga, kjer si pomagati zamore, zató mu je dobrotljivi Bog pamet in pomočke dal.

Tak pomoček, se nesreče ognja obvarovati, je asekurancija ali bratovšina sv. Florijana, in zdej boste zamogli lože v to družbo stopiti, ko bojo desetine in tlačanske reči poravnane in vam po tem za naprej ne bo treba téh davkov odrajtovati.

Ako boste sploh vsi to storili, de se boste zapisali v družbo sv. Florijana, vam bo tudi od te platí skerb odvzéta, in ob enim, ko sebe škode ognja varjete, varjete tudi svojiga bližnjiga ravno te škode.

Po tem še le bo enakost in pravo bratinstvo med nami kraljevalo, in boljši časi nam bojo zasijali!

Ne bodite tedej svojiga lastniga premoženja sovražniki!

V Trebižu, mesca listopada 1848. S. S.

Slovenci, ali boste s tém zadovoljni?

Posebno poslancam v prevdarek.

V §. 6. načerta za prihodnje postave se bere: „Nihče se ne smé zapreti, kakor z močjó sodniškiga, z vzroki predvideniga ukaza; drugači če je bil na hudodelstvu zalézen. — Ukaz za zapéro se mora jetniku ročno, ali zadnjic v 24 urah po vjetji podati. — Vsak, kteri je od služabnikov očitniga varstva zapert bil, se mora v 24 urah njegovi dostojni sodbi oddati, ali pa izpustiti. — Če zoper obdolženiga človeka žive znamenja kakiga težkiga hudodelstva ne govoré, se mora v pro-

stosti soditi, to de mora poroštvo ali kavcijo dati, ktero sodbo odméri.“

Dobro bi bilo, ako bi kdo, ki takim rečem glas vé, na tanjko hotel razložiti, kakošne nasledke bi take in enake pravice hudodelnikov za poštene in mirne deržavine (Staatsbürger) utegnile imeti, ako se v postavo sprejmejo, de bi se ljudje vedili vpréti, dokler je čas. Pa tudi ne ravno učenim se iz tiga odstavka razodéva, de bi bila za hudodelnika res svoboda, de ne rečemo potuha, za poštene ljudi pa kazin, in sužnost, ako se v postavo sprejme takó, kakor je. Že dosihmal je po vsi deželi že od nekdaj v ti reči le en sam glas bil: de se namreč hudobija ne kaznuje, ali saj premalo in premehko kaznuje, ali de hudobneži še celo potuho dobijo, de se jim po ječah vse predobro godí i. t. d. Sploh znana reč je, de si pogostama hudodelniki v ječe nazaj želé, in de se je celó zgodilo, de je iz ječe izpušen nalaš zató precej kradel, de je vnovic zapert bil. Ni davno tega, kar je nek tát iz L. rekel: moram kej narediti ali pa koga ubiti, de me zapró; sej nimam kje biti. In res je bil koj po tem per neki hiši okradel. Druga dva tatova in potepuha sta se blizo D. proti nekómu hvalila, kakó de je zdaj flétno, kër je vse tako frej, de se namreč brez skerbí, ali brez strahú posebne kazni lahko krade. Od tatvine se pa sémtertjé po deželi res sila veliko sliši, in se s silno prederznostjo godí. Neki potepuh je poštemu človeku, ki je z njim šel, nekoliko bolj na samotnim kraji brez strahú in sramožljivosti v oči rekel: Kaj mi moreš, ako ti možnjo denarjev vzamem, in v hrib bežim? Zdej naj pa še take postave pridejo, de bo toliko opravi, predin bi se smel hudobnež zapreti in kaznovati, de bi hitro pošteni človek, kterimu je krivica storjena, bolj kaznovan bil, kakor tat ali razbojnik: po tem že res pred hudobijo ne bo rinati! Veči svoboda ko se bo hudobii dala, v reči sužnost bodo pošteni deržavini pahnjeni! Pošteni ljudje so le ondi v resnici svobodni, kjer hudodelstvo potuho nima, ampak se oistro kaznuje. Bi kdo utegnil ugovarjati: Ako so za hudobije postave oistre, se zamore večkrat zgoditi, de nedolžni terpeti mora. Pa ravno nasprot je resnica, zató, kër so postave hudodelnikom premehké, ravno za tó nedolžni terpi, hudodelic pa potuho ima. Ako se je že dosihmal tolikrat slišalo: „Kaj bi ga tožil, ali naznanoval, jez imam potem opravi in opravi, pa se mu še nič hudiga ne zgodi; nazaj pride, me bo pa požgal“ i. t. d.; kaj še le bo, ako se bodo za hudodelstvo še večí perzanesljivosti postavile! Koliko je opravi, preden se hudobnežu kazin odméri, kër se besedi hudodelnika preveč, pošteniga tožnika pa premalo verjáme, in večkrat hudodelnik brez vse kázni ostane, pravični pa terpi, akoravno so sodniki sami per sebi prepričani, de je krivičin, in to za tó, kër je postava prevoljna, sodnik pa se njene čerke derži.

Že večkrat sim slišal naredbe Francoskih časov pohvaliti, ko so bili tatovi in roparji hudo kaznovani, in bi bil človek smél v periši denarje pred seboj brez vsiga strahú nositi. — Gotovo je napéni umén omike, ako kdo meni, ondi je domá omika in osvečenje, kjer se hudobija mehko kaznuje. Omika in osvečenja ste ondi večí, kjer je manj hudobije; manj pa je bo, ako se ji serčno na péte stópa, in se ji ne pregleduje. Ako bi bilo

*) Černo vojsko so imenovali naši kmetje ob francoskovskih vojskah Landsturm. Práv dobro in národno imé.